

Hálózati révkalauz : magyarországi hajózási információs források az interneten / Kiszl Péter.
– Eger, EKF Líceum Kiadó, 2010.
– 255. p
ISBN 987-963-9894-58-7

Hálóba fogott hajók

Online hajózási információk

Hajóval járjuk be azokat a tereket, amelyeket fizikai felépítésünk miatt egyébként nem tudunk. Hajózunk a vízen, léghajóval, űrhajóval járjuk be az eget; a keresztény templomok misztikus terei is hajókra tagolódnak. Egy hajó alakú könyvet kézben tartva arra gondolunk, az üzenet formájának jelentősége van. A tudományos szándék mikéntje a tartalom szempontjából is meghatározó lehet. Ahogy elmondjuk a dolgokat, azzal alakzatokba rendezzük őket.

A sólyán

hegesztik össze a hajó acélszerkezeti elemeit. A műhelynek és a vízpartnak ez az a köztes része, amely lehetővé teszi a vízre bocsátást. A Kiszl-hajó sólyáján kitűnő szakemberek segítettek a vízre siklást. A közlekedéstudomány és az információtudomány két jeles szakembere, *dr. Pál Ernő* tudományos főmunkatárs (Közlekedéstudományi Intézet) és *dr. Sebestyén György* professzor intézetigazgató, egyetemi tanár (ELTE BTK) lektori munkája minőségi garancia. Az *EKF Líceum Kiadó* vezetőjének, *dr. Kis-Tóth Lajos* általános rektorhelyettesnek köszönhető a muníció ehhez az igényes kivitelű könyvhöz. Az 1996 óta működő kiadó számos értékes tudományos közleményt, egyetemi jegyzetet, különleges kiadványt jelentetett meg, melyek közül van már Fitz József díjas is. A *Hálózati révkalauz* újabb büszkesége lehet a flottának. Az olvasószerkesztő *Berke Barnabásné* szintén remek munkát végzett: mindenütt a hegesztés sima varrataival találkozunk. A hajófestés (fotók, tipográfia) gyönyörködtető és elegáns. *Kosztolicz Péter* (Magyar Hajózási Egyesület) jó minőségű fotóira mindannyiszor azért is rácsodálkozhatunk, hogy ennyifajta hajó jár Magyarországon? A *Vinczegegrafika* tipográfiai munkája erős kommunikációs hatást fejt ki. A következetesen végigvitt *webdesign elemek* – a laptükör elkülönülő blokkjai, a menügombokba írt fejezetcímek, a címek – mellett megjelenő kurzor nyíl és a kék színátmeneteinek hangulati hatása valóban a hálózati révkalauz illúzióját nyújtják. Stílusosak az oldalszámokhoz tartozó kompasz-ikonok is. A sólyán szorgoskodó szakmai tanácsadók és segítők közül meg kell

említeni, kihez köthető a vízre bocsátás elmaradhatatlan rítusa, az ünnepélyes névadás. A *Hálózati révkalauz* című dr. Fodor János egyetemi adjunktus (ELTE BTK) leleménye.

A rakomány

a szállítás lényege. Minél unikálisabb, annál értékesebb. (Képzeljük csak el az első kávészállítmány felett érzett büszkeséget!) A Kiszl-hajó rakománya – hasonlóan a szerző első, *Üzleti információ, céginformáció és a könyvtárak* című könyvéhez* – unikális és gazdag. Magyarországon még nem készült hasonló tematikájú munka. A bevezető szellemes kifejezésével élve, ez az első magyar „webszextáns”, hozzáteesszük, az újszerű vállalkozások esetén szinte törvényszerű hiányosságok, bizonytalanságok nélkül. A hasonló törekvések számára is mintaértékű megközelítést nyújthat a kalauz. Nemcsak a tematikai megközelítésben, a hajózás minden aspektusának (irányítási, rendészeti, környezetvédelmi, közlekedési, szállítási, gazdasági, nemzetközi kapcsolatok, sport) hiánytalan feltárásában jeleskedik a mű, hanem a bemutatott dokumentumok, tájékoztató-tájékoztató eszközök sokféleségében is. A megismertetett és elemzett források között egyaránt megtalálhatók kurrens folyóiratok, archív dokumentumok, közlönyök, szabályzatok, statisztikák, online katalógusok, adattárak, projektek, képgalériák, szöveges és képi információhordozók.

A *Kikötők a hálón* a könyv törzsfejezete. 200 oldalon át kapunk eligazítást az interneten keresztül elérhető, hajózással kapcsolatos információforrásokról és intézményekről. A 10 alfejezet és az ezeken belüli 58 cím gondos alapossggal és széles körű tekintéssel kalauzol a *hajózási szervezetek* (államközi, minisztériumi, társadalmi), *közintézmények* (benne szakkönyvtárak, levéltárak, múzeumok, kiállítóhelyek), *adattárak, fórumok, sajtótermékek, hirdetőportá-*

lok, kikötők, webkamerák, képzési lehetőségek, statisztikai adatok, antikváriumok, árverezőházak között. A pusztán kalauzoláson túlmutató szerzői eszközök közé tartozik a szakzsargon megismertetése, szakértői anyagok idézése és ütköztetése, a történeti háttér megrajzolása, az összefüggések közérthető magyarázata. A kalauz egyik kiemelkedő erénye az erős metodikai megalapozottság. A szerző az egyetemi oktató felkészültségével és gondosságával adja át többek között az online katalógusok használati tudnivalóit, tanít az információk megtalálására, értékkel és javaslatot tesz a hatékony tárgyszavas keresésekhez. Ez a módszertani stabilitás lesz az ellenszere annak a természetes sajátosságnak, mint ami az online források illékonyasága és variabilitása. Ezáltal lesz a kalauz akkor is fontos, adaptálható segédeszköz, ha megváltozik egy szervezet neve vagy egy honlap elérhetősége. Az eszközök közé tartozik továbbá az áradó információ megosztása. Megtudhatjuk, hogy a tekintélyes nemzetközi szervezet, a *Duna Bizottság* székhelye Budapesten van. Megismerhetjük a *MAHART* szerteágazó családfáját, s azt, hogy a *Közlekedésbiztonsági Szervezet* honlapjának időrendi listájából visszakereshetők a súlyosabb vízi események. A szerző felhívja a figyelmet a *Magyar Digitális Képkönyvtár* (OSZK) hajózási vonatkozású ritkaságaira, továbbá a *Magyar Nemzeti Filmarchívum Filmhíradók Online* portáljára, ahol az 1914–1943 közötti időszak felvételei közül többek között megnézhetjük az 1932-es jégzajlást a Dunán. E könyv segítségével szerezhethetünk tudomást a *Magyar Tengerészek Egyesülete* retrospektív adatbázisáról és a *RIS* (River Information System) *Tudástáráról* (benne például a hajótípusokról, vitorlásismeretekről, kötélfajtákról). Beavat minket a hajóregiszterek, személyhajó katalógusok szolgáltatásaiba. Mindezzel nemcsak a könyvtári tájékoztatás nélkülözhetetlen alpműveként, hanem olvasmányos ismeretközlő műként is tekinthetünk a *Hálózati révkalauzra*. Tudományos kutatók,

* Kiszl Péter: *Üzleti információ, céginformáció és a könyvtárak*. Budapest, ELTE, 2005. 235 p.

gyakorlati szakemberek, hivatásos vagy hobbi szinten „vízi emberek”, gyűjtők számára egyaránt hasznos forrás. Vállalt küldetésének abban is sikerrel megfelelt, hogy a kívülállók számára bepillantást engedjen a hajózők világába. Dr. Kiszl Péter új könyve a dialektika és a retorika harmonikus alakzata. Minden helyénvaló és kellően meggyőző benne.

A bóják és a kódlobogók

a tájékozódást segítik. Alakjukkal és színükkel egyértelmű jelzéseket adnak. A már méltatott tipográfiai jelek mellett a *könyvészeti apparátus* is kiválóan helytáll. A páros címdoldal és a verzó tartalmazza az előírt azonosítókat, s kolo fon valóban záradék. Lám, a bibliográfiai adatok tekintetében támasztott szabványi előírások és az invenciózus tipográfia milyen jól megfér egymással! A mű világos szerkezetű, tartalomjegyzéke részletezően informatív. Az *ábrák, táblázatok, hajófotók jegyzéke* fontos adalék. Figyelemreméltóak és valószínűleg az olvasók kedvenc lapjai lesznek a *grafikus adatbázisokat bemutató ábrák, a térképek és a muzeális dokumentumok képei. A szezszárdi Páskum Nyomda* kitűnő munkát végzett.

Mint már említettük, a kalauz műfaját meghaladó közlésmódú műről van szó. Az egy-egy bekezdésben megbúvó olyan érdekességek miatt, mint például a *Kútmúzeum* vagy a *Nemzetközi Duna Nap*, érdemes lenne fontolóra venni egy újabb megjelenés esetén *tárgymutató* szerkesztését.

A záró apparátus három önmagában is tájékoztató értékű anyagból áll. Az első táblázatos formában felsorol 58, honlappal rendelkező *hajózási céget* (a tevékenységi körrel és elérhetőséggel), a második összefoglalja a *komp- és révátkelő-*

helyeket (ki gondolná, hogy 64 van belőlük?), a harmadik: kör- és oszlopdiagramokkal – eddig publikálatlan – *hajózási statisztikákat* közöl (a Magyarországon lajstromozott vízi járművek életkora és számuk alakulása 1989–2008. között, stb.). Itt említjük meg, hogy mindhárom esetben inkább a *függelék* kifejezést használnánk a *melléklet* helyett, hiszen fizikailag nem különül el a könyvtől.

A hajóhídon

olyan kapitány áll dr. Kiszl Péter személyében, aki hiteles személy ezen a poszton. A könyvtár- és információtudomány habilitált szakembere paksi hajós dinasztiába született. A hajózási társaságban ő is tevékenykedik, így nem írhatta volna nála alkalmasabb személy e művet. Tudományszervezői erényeket is felmutatva, a legjobb erőket megnyerve, csapatmunkában dolgozott. Jártasságot ebben oktatói munkája és rangos szakmai megbízatásai révén szerzett. Nem véletlen tehát, hogy a kötet szerencsés ötvöze te a különböző szférákból (felsőoktatás, hajózás, könyvtár- és információtudomány) érkezők hozzáadott tudásának. Kiszl Péter hajója jó sodorvonalban van.

A precíz, mindenre figyelő, átfogó képet adó könyv a *Széchenyi emlékévknek* is tisztelegve jelent meg.

Vörös Klára

A könyv megvásárolható az ELTE BTK Jegyzetboltjában (1088 Budapest, Múzeum krt. 6-8.) vagy megrendelhető az EKF Líceum Kiadótól (<http://kiado.ektf.hu>).